

SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2022/1211

2022 m. liepos 12 d.

dėl euro įvedimo Kroatijoje 2023 m. sausio 1 d.

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 140 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos ataskaitą ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Centrinio Banko ataskaitą ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽³⁾,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos svarstymą,

atsižvelgdama į Tarybos narių, atstovaujančių valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, rekomendaciją ⁽⁴⁾,

kadangi:

- (1) trečiasis ekonominės ir pinigų sąjungos (toliau – EPS) etapas prasidėjo 1999 m. sausio 1 d. 1998 m. gegužės 3 d. Briuselyje posėdžiavusi valstybių ar Vyriausybių vadovų sudėties Taryba nusprendė, kad Belgija, Vokietija, Ispanija, Prancūzija, Airija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Portugalija ir Suomija atitiko būtinas euro įvedimo 1999 m. sausio 1 d. sąlygas ⁽⁵⁾;
- (2) Sprendimu 2000/427/EB ⁽⁶⁾ Taryba nusprendė, kad Graikija atitiko būtinas euro įvedimo 2001 m. sausio 1 d. sąlygas. Sprendimu 2006/495/EB ⁽⁷⁾ Taryba nusprendė, kad Slovėnija atitiko būtinas euro įvedimo 2007 m. sausio 1 d. sąlygas. Sprendimais 2007/503/EB ⁽⁸⁾ ir 2007/504/EB ⁽⁹⁾ Taryba nusprendė, kad Kipras ir Malta atitiko būtinas euro įvedimo 2008 m. sausio 1 d. sąlygas. Sprendimu 2008/608/EB ⁽¹⁰⁾ Taryba nusprendė, kad Slovakija atitiko būtinas euro įvedimo sąlygas. Sprendimu 2010/416/ES ⁽¹¹⁾ Taryba nusprendė, kad Estija atitiko būtinas euro

⁽¹⁾ 2022 m. birželio 1 d. ataskaita (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ 2022 m. birželio 1 d. ataskaita (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ 2022 m. liepos 5 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽⁴⁾ OL C 238, 2022 6 21, p. 1.

⁽⁵⁾ 1998 m. gegužės 3 d. Tarybos sprendimas 98/317/EB pagal Sutarties 109j straipsnio 4 dalį (OL L 139, 1998 5 11, p. 30).

⁽⁶⁾ 2000 m. birželio 19 d. Tarybos sprendimas 2000/427/EB pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį dėl bendros valiutos įvedimo Graikijoje 2001 m. sausio 1 d. (OL L 167, 2000 7 7, p. 19).

⁽⁷⁾ 2006 m. liepos 11 d. Tarybos sprendimas 2006/495/EB pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį dėl bendros valiutos įvedimo Slovėnijoje 2007 m. sausio 1 d. (OL L 195, 2006 7 15, p. 25).

⁽⁸⁾ 2007 m. liepos 10 d. Tarybos sprendimas 2007/503/EB pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį dėl bendros valiutos įvedimo Kipre 2008 m. sausio 1 d. (OL L 186, 2007 7 18, p. 29).

⁽⁹⁾ 2007 m. liepos 10 d. Tarybos sprendimas 2007/504/EB pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį dėl bendros valiutos įvedimo Maltoje 2008 m. sausio 1 d. (OL L 186, 2007 7 18, p. 32).

⁽¹⁰⁾ 2008 m. liepos 8 d. Tarybos sprendimas 2008/608/EB pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį dėl bendros valiutos įvedimo Slovakijoje 2009 m. sausio 1 d. (OL L 195, 2008 7 24, p. 24).

⁽¹¹⁾ 2010 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimas 2010/416/ES pagal Sutarties 140 straipsnio 2 dalį dėl euro įvedimo Estijoje 2011 m. sausio 1 d. (OL L 196, 2010 7 28, p. 24).

įvedimo sąlygas. Sprendimu 2013/387/ES ⁽¹²⁾ Taryba nusprendė, kad Latvija atitiko būtinas euro įvedimo sąlygas. Sprendimu 2014/509/ES ⁽¹³⁾ Taryba nusprendė, kad Lietuva atitiko būtinas euro įvedimo sąlygas;

- (3) vadovaudamasi prie Europos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 16 dėl tam tikrų su Danija susijusių nuostatų 1 punktu ir 1992 m. gruodžio mėn. Edinburge priimtu valstybių ar Vyriausybių vadovų sprendimu, Danija Tarybai pranešė, kad nedalyvaus trečiajame EPS etape. Danija nereikalavo inicijuoti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 140 straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros;
- (4) pagal Sprendimą 98/317/EB Švedija yra valstybė narė, kuriai taikoma išimtis, kaip tai suprantama SESV 139 straipsnio 1 dalyje. Pagal 2003 m. Stojimo akto ⁽¹⁴⁾ 4 straipsnį Čekijos Respublika, Vengrija ir Lenkija yra valstybės narės, kurioms taikoma išimtis, kaip tai suprantama SESV 139 straipsnio 1 dalyje. Pagal 2005 m. Stojimo akto ⁽¹⁵⁾ 5 straipsnį Bulgarija ir Rumunija yra valstybės narės, kurioms taikoma išimtis, kaip tai suprantama SESV 139 straipsnio 1 dalyje. Pagal 2012 m. Stojimo akto ⁽¹⁶⁾ 5 straipsnį Kroatija yra valstybė narė, kuriai taikoma išimtis, kaip tai suprantama SESV 139 straipsnio 1 dalyje;
- (5) Europos Centrinis Bankas (ECB) buvo įsteigtas 1998 m. liepos 1 d. Europos pinigų sistema buvo pakeista valiutų kurso mechanizmu, dėl kurio įvedimo buvo susitarta 1997 m. birželio 16 d. Europos Vadovų Tarybos rezoliucija dėl valiutų kurso mechanizmo įdiegimo trečiajame ekonominės ir pinigų sąjungos etape ⁽¹⁷⁾. Valiutų kurso mechanizmo (VKM II) procedūros trečiajame EPS etape nustatytos 2006 m. kovo 16 d. Europos Centrinio Banko ir euro zonos nepriklausančių valstybių narių nacionalinių centrinių bankų sutartyje, nustatančioje valiutos kurso mechanizmo veikimo būdus ekonominės ir pinigų sąjungos trečiajame etape ⁽¹⁸⁾;
- (6) SESV 140 straipsnio 2 dalyje nustatytos atitinkamoms valstybėms narėms taikomos išimties panaikinimo procedūros. Ne rečiau kaip kartą per dvejus metus arba valstybės narės, kuriai taikoma išimtis, prašymu Komisija ir ECB SESV 140 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka turi pateikti Tarybai pranešimą;
- (7) valstybių narių nacionalinės teisės aktai, įskaitant nacionalinių centrinių bankų statutus, atitinkamai turi būti pritaikyti siekiant užtikrinti jų suderinamumą su SESV 130 ir 131 straipsniais ir su Europos centrinių bankų sistemos bei Europos Centrinio Banko statutu (toliau – ECBS ir ECB statutas). Komisijos ir ECB ataskaitose pateikiamas išsamus Kroatijos teisės aktų suderinamumo su Sutarties 130 ir 131 straipsniais bei su ECBS ir ECB statutu vertinimas;
- (8) pagal prie SESV pridėto Protokolo Nr. 13 dėl konvergencijos kriterijų 1 straipsnį kainų stabilumo kriterijus, nurodytas SESV 140 straipsnio 1 dalies pirmoje įtraukoje, reiškia, kad valstybės narės kainų stabilumas yra tvarus ir vidutinis infliacijos lygis per vienus metus iki tyrimo neviršija daugiau kaip 1,5 procentinio punkto daugiausia trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausias, infliacijos lygio. Nustatant kainų stabilumo kriterijų, infliacija apskaičiuojama pagal suderintą vartotojų kainų indeksą (SVKI), apibrėžtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/792 ⁽¹⁹⁾. Siekiant įvertinti kainų stabilumo kriterijų, valstybės narės infliacija apskaičiuojama pagal tai, kiek procentais pasikeitė 12 mėnesių indeksų aritmetinis vidurkis, palyginti su ankstesnio laikotarpio 12 mėnesių indeksų aritmetiniu vidurkiu. Komisijos ir ECB ataskaitose naudota pamatinė vertė, lygi paprastam trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausias, infliacijos lygių aritmetiniam vidurkiui, prie jo pridėjus 1,5

⁽¹²⁾ 2013 m. liepos 9 d. Tarybos sprendimas 2013/387/ES dėl euro įvedimo Latvijoje 2014 m. sausio 1 d. (OL L 195, 2013 7 18, p. 24).

⁽¹³⁾ 2014 m. liepos 23 d. Tarybos sprendimas 2014/509/ES dėl euro įvedimo Lietuvoje 2015 m. sausio 1 d. (OL L 228, 2014 7 31, p. 29).

⁽¹⁴⁾ OL L 236, 2003 9 23, p. 33.

⁽¹⁵⁾ OL L 157, 2005 6 21, p. 203.

⁽¹⁶⁾ OL L 112, 2012 4 24, p. 21.

⁽¹⁷⁾ OL C 236, 1997 8 2, p. 5.

⁽¹⁸⁾ OL C 73, 2006 3 25, p. 21.

⁽¹⁹⁾ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/792 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų ir būsto kainų indekso, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2494/95 (OL L 135, 2016 5 24, p. 11).

procentinio punkto. Apskaičiuota, kad vienu metų laikotarpiu, kuris baigėsi 2022 m. balandžio mėn., pamatinė infliacijos lygio vertė buvo 4,9 %, o trys valstybės narės, kuriose kainos stabiliausios – Prancūzija, Suomija ir Graikija; jų infliacija sudarė atitinkamai 3,2 %, 3,3 % ir 3,6 %. Yra pagrindo prie šalių, kuriose kainos stabiliausios, nepriskirti tų šalių, kurių infliacijos lygis negali būti laikomas prasmingu lyginamuoju standartu kitoms valstybėms narėms. Tokios išsiskiriančios šalys anksčiau nurodytos 2004 m., 2010 m., 2013 m., 2014 m. ir 2016 m. Dabartinėmis aplinkybėmis yra pagrindo prie šalių, kuriose kainos stabiliausios, nepriskirti Maltos ir Portugalijos – 2022 m. balandžio mėn. Maltos ir Portugalijos 12 mėnesių vidutinis infliacijos lygis buvo atitinkamai 2,1 % ir 2,6 %, o euro zonos – 4,4 %. Siekiant apskaičiuoti pamatinę vertę, Maltą ir Portugaliją pakeičia Suomija ir Graikija – valstybės narės, kurių vidutinis infliacijos lygis yra artimiausias mažiausiam vidutiniam infliacijos lygiui;

- (9) pagal Protokolo Nr. 13 2 straipsnį bendrojo šalies biudžeto padėties kriterijus, nurodytas SESV 140 straipsnio 1 dalies antroje įtraukoje, reiškia, kad tyrimo metu pagal SESV 126 straipsnio 6 dalį valstybei narei nėra taikomas Tarybos sprendimas dėl perviršinio deficito susidarymo;
- (10) pagal Protokolo Nr. 13 3 straipsnį dalyvavimo Europos pinigų sistemos valiutos kurso mechanizme kriterijus, nurodytas SESV 140 straipsnio 1 dalies trečioje įtraukoje, reiškia, kad valstybė narė laikėsi normalių svyravimo ribų, numatytų Europos pinigų sistemos valiutų kurso mechanizme (VKM), be didelių nukrypimų bent paskutinius dvejus metus iki tyrimo. Pirmiausia, valstybė narė negali būti nuvertinusi savo valiutos dvišalio pagrindinio kurso euro atžvilgiu savo pačios iniciatyva per tą patį laikotarpį. Nuo 1999 m. sausio 1 d. VKM II yra pagrindas, kuriuo vertinama, ar tenkinamas valiutų keitimo kurso kriterijus. Savo ataskaitose vertindami, kaip tenkinamas šis kriterijus, Komisija ir ECB ištyrė dvejų metų laikotarpį, kuris baigėsi 2022 m. gegužės 18 d.;
- (11) pagal Protokolo Nr. 13 4 straipsnį palūkanų normų konvergencijos kriterijus, nurodytas SESV 140 straipsnio 1 dalies ketvirtoje įtraukoje, reiškia, kad vienu metų laikotarpiu iki tyrimo valstybės narės vidutinė nominali ilgalaikių palūkanų norma neviršijo daugiau kaip dviem procentiniais punktais daugiausia trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausios, palūkanų normos. Palūkanų normų konvergencijai įvertinti naudoti kriterijai buvo lyginamosios dešimties metų trukmės Vyriausybės obligacijų palūkanų normos. Siekiant įvertinti, ar laikomasi palūkanų normos kriterijaus, Komisijos ir ECB ataskaitose buvo atsižvelgta į pamatinę vertę, apskaičiuotą kaip paprastas trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausios, nominalių ilgalaikių palūkanų normų aritmetinis vidurkis, prie jo pridėjus du procentinius punktus. Pamatinė vertė pagrįsta ilgalaikės palūkanų norma Prancūzijoje (0,3 %), Suomijoje (0,2 %) ir Graikijoje (1,4 %), o vienu metų laikotarpiu, kuris baigėsi 2022 m. balandžio mėn., pamatinė vertė buvo 2,6 %;
- (12) pagal Protokolo Nr. 13 5 straipsnį Komisija pateikė duomenis, kuriais naudojamosi vertinant, kaip tenkinami konvergencijos kriterijai. Komisija biudžeto duomenis pateikė po to, kai tuos duomenis iki 2022 m. balandžio 1 d. jai perdavė valstybės narės, remdamosi Tarybos reglamentu (EB) Nr. 479/2009 ⁽²⁰⁾;
- (13) remiantis Komisijos ir ECB pateiktomis ataskaitomis apie Kroatijos pažangą, padarytą vykdant išipareigojimus, susijusius su EPS kūrimu, daroma išvada, kad Kroatijos nacionalinės teisės aktai, įskaitant nacionalinio centrinio banko statutą, yra suderinami su Sutarties 130 ir 131 straipsniais bei su ECBS ir ECB statutu;
- (14) remiantis Komisijos ir ECB pateiktomis ataskaitomis apie Kroatijos pažangą, padarytą vykdant išipareigojimus, susijusius su EPS kūrimu, daroma išvada, kad dėl Kroatijos atitikimo konvergencijos kriterijams, nurodytiems keturiuose SESV 140 straipsnio 1 dalies įtraukose: metų, kurie baigėsi 2022 m. balandžio mėn., vidutinis infliacijos lygis Kroatijoje buvo 4,7 %, t. y. mažesnis už pamatinę vertę, ir tikėtina, kad ateinančiais mėnesiais jis išliks mažesnis už pamatinę vertę; Kroatijai netaikomas Tarybos sprendimas dėl perviršinio deficito susidarymo; Kroatija yra VKM II narė nuo 2020 m. liepos 10 d., ir per dvejų metų laikotarpį iki vertinimo kunos (HRK) keitimo kurso

⁽²⁰⁾ 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 479/2009 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties priede pateikto Protokolo dėl perviršinio deficito procedūros taikymo (OL L 145, 2009 6 10, p. 1).

atžvilgiu didelės įtampos nebuvo; Kroatija savo iniciatyva nenuvertino HRK dvišalio pagrindinio kurso euro atžvilgiu; 2022 m. balandžio mėn. pasibaigusiais metais vidutinė ilgalaikė palūkanų norma Kroatijoje buvo 0,8 %, t. y. gerokai mažesnė už pamatinę vertę;

- (15) atsižvelgiant į teisinio suderinamumo ir atitikties konvergencijos kriterijams įvertinimą, taip pat į papildomus veiksnius, Kroatija atitinka būtinas euro įvedimo sąlygas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Kroatija atitinka būtinas euro įvedimo sąlygas. Išimtis, nurodyta 2012 m. Stojimo akto 5 straipsnyje, panaikinama nuo 2023 m. sausio 1 d.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2022 m. liepos 12 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
Z. STANJURA
